

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THAMMARAKSAMPHAN SCHOOL CLUSTER UNDER LOPBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICES AREA OFFICE 2

สรารัตน์ บุญค่านนท์

Sararut Boonkumnon

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: nutnutz.nn@gmail.com

Received: February, 26 2025

Revised: June, 17 2025

Accepted: June, 27 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบการประเมินของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูของสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 103 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยครูของสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบการประเมินของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มธรรมรักษ์สัมพันธ์, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study strategic leadership of school administrators in Thammaraksamphan school cluster under Lopburi Primary Educational services Area Office 2; and (2) to compare teachers' evaluations on strategic leadership of administrators in Thammaraksamphan school

cluster under Lopburi Primary Educational services Area Office 2, classified by education levels and teaching experiences.

Research methodology was a survey research. The population included 103 teachers of schools administrators in Thammaraksamphan school cluster under Lopburi Primary Educational services Area Office 2. The sample was obtained via stratified random sampling technique, comprised of 86 teachers of schools in administrators in Thammaraksamphan school cluster under Lopburi Primary Educational services Area Office 2. The instrument used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of this research were found that: (1) strategic leadership of school administrators in Thammaraksamphan school cluster Lopburi Primary Educational services Area Office 2 in overall were at high level; and (2) compare teachers with different education levels and teaching experiences had no different evaluations on strategic leadership of school administrators in Thammaraksamphan school cluster under Lopburi Primary Educational services Area Office 2, in overall and all aspects.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Thammaraksamphan School, Lopburi Primary Educational services Area Office 2

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ระบุบทบาทของผู้บริหารว่าเป็นผู้มีภาวะ ผู้นำคุณธรรมจริยธรรมมีความสามารถทั้งด้านบริหาร และวิชาการตามสมรรถนะ และตำแหน่ง ความสามารถทั้งงานบริหาร และวิชาการตามมาตรฐานสมรรถนะ และมาตรฐานตำแหน่ง และ บริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาลสอดคล้องกับคุรุสภา ซึ่งได้ประกาศเป็นข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา) มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงานของ ตน ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันในสถานศึกษา และจัดระบบงานให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหน่วยงานผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการมีศักยภาพในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารงาน วิชาการ การพัฒนา คุณภาพการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึง การเสริมสร้างบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จากการร่วมมือระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน ผ่านการจัดตั้ง สมาคม ชมรม การระดมทรัพยากร และจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น การให้รางวัลแก่ผู้ทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว จนนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดเองได้ ตัดสินใจเองได้ พัฒนาได้เองของผู้ร่วมงานทุกคน ผู้บริหารจึงต้องแสดงออกอย่าง สดุดีเสมอและชัดเจนเกี่ยวกับวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อให้เกิดความมั่นใจของผู้ร่วมงานในการปฏิบัติ จนสามารถเลือกการกระทำที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ชื่นชมและแสดงออกได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงต้องสร้างความรู้สึกรับรู้ความสำเร็จให้แก่บุคลากรแต่ละคนและทุกคน จนเกิดภาพ ความเป็นผู้นำในทุกระดับ นำไปสู่องค์กรการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำ (Leadership) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนา ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวใจหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดผลประจักษ์ ซึ่ง ความสำเร็จขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผลนั้น ล้วนขึ้นอยู่กับความคิดความอ่าน ภูมิปัญญา และแนวทาง

การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ของผู้นำ ในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับผู้นำ หรือผู้บริหารเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเวลาที่ต้องมีการ วินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์การเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การเป็น เรื่องของผู้บริหารระดับสูง และการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์มุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานบรรลุผลสำเร็จหรือผู้นำเชิงปฏิรูป ซึ่งเป็นขบวนการนำเพื่อการ เปลี่ยนแปลงมากกว่าการคงที่วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้ แรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดพลังร่วมในการริเริ่มพัฒนาปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้ดีขึ้น รวมทั้งผลักดันให้เกิดการบริหารเชิง กลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ เพื่อปรับเปลี่ยนให้ก้าวหน้า และเหมาะสมกับการศึกษาในยุค ศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะดังที่กล่าวมา ข้างต้นนั้นก็คือ คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์นั่นเอง ผู้นำขององค์การ หลายแห่งที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่มีความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สถานศึกษา จำเป็นต้องบริหารงานภายใต้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เนื่องจาก บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงไป หากผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ก็จะทำให้สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและ นำมากำหนดกลยุทธ์ ในการบริหารงาน เพื่อให้สถานศึกษาเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นพฤติกรรมหลักสำคัญของผู้นำที่กระตุ้นและมีส่วนผลักดันให้สถานศึกษาเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และสร้างความสมดุลให้บุคลากรมีความสุขในการปฏิบัติงานผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ต้องมีคุณสมบัติ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปในทิศทางใหม่ ก้าวไป ข้างหน้าอย่างมีเป้าหมายสูงสุด และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุล (Establishing Balanced Organizational Controls) คือ กระบวนการบริหารการทำงาน ของ องค์การให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของความ มีดุลภาพสมาชิกในองค์การมีความพึงพอใจในการบริหารของผู้นำตลอดจนส่งผลให้สมาชิกในองค์การ มีความสุขและเกิดความ พึงพอใจในการปฏิบัติงาน (Hitt, et al, 2007) ซึ่งมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปของโลกยุคปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันหากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมองค์การให้มีความสมดุล มีความเหมาะสม พอเหมาะพอดี ก็จะส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ดี และช่วยทำให้องค์การเติบโตและอย่างยั่งยืนได้

ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายขององค์การเป็นอย่างมาก การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นเป้าหมายต้องอาศัยการประเมินซ้ำที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์การ รวมทั้งกำหนดทิศทางขององค์การที่จะเดินไป และให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานภาระผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกลและมีกระบวนการ กำหนดทิศทางการสร้างทางเลือกและนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่าการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่คอยติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกองค์การ การคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์การต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ได้ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์กำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคต และไปเข้าสู่กระบวนการเพื่อให้เกิดขึ้นจริงมุ่งสู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นหลักการบริหารที่เรียกว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ ชาญฉลาด กำหนดแผนยุทธศาสตร์ และ นโยบายที่แตกต่างจากผู้อื่น แต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ แต่ถ้าปราศจากการวางแผนสถานศึกษาจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานและไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการที่จะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น ควรศึกษาแนวคิดวิธีการต่างๆซึ่ง

ผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบของความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งประกอบด้วย ภาวะผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิบัติการ กำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาบริหารให้ได้ผลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ความเป็นผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพจะต้องมีการอบรมและพัฒนาอย่างเข้มข้นเพื่อสร้าง ผู้นำรุ่นใหม่ ๆ ให้เป็นนักบริหารการศึกษาอย่างมืออาชีพ ซึ่งผู้นำที่ดีนั้นควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ วิธีการในการพัฒนาบุคคลระดับนักบริหารสามารถทำได้หลายวิธี และหลายด้านทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม การพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญและการพัฒนาภาวะผู้นำที่มี อยู่ให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (DuBrin, 2004)

ดังนั้น ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่นำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ผู้เรียนยังได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์จึงได้มีการกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาขึ้น พื้นฐานให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทัน โลก สามารถเร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับ ทุกประเภท เด็กพิการ และเด็ก ด้อยโอกาส ให้มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป ปรับปรุงระบบสนับสนุนการจัด การศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารประพฤติกรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างระบบให้เป็นองค์การคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานที่ชัดเจน สร้างระบบ การควบคุมการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูล สารสนเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บริการที่ดี

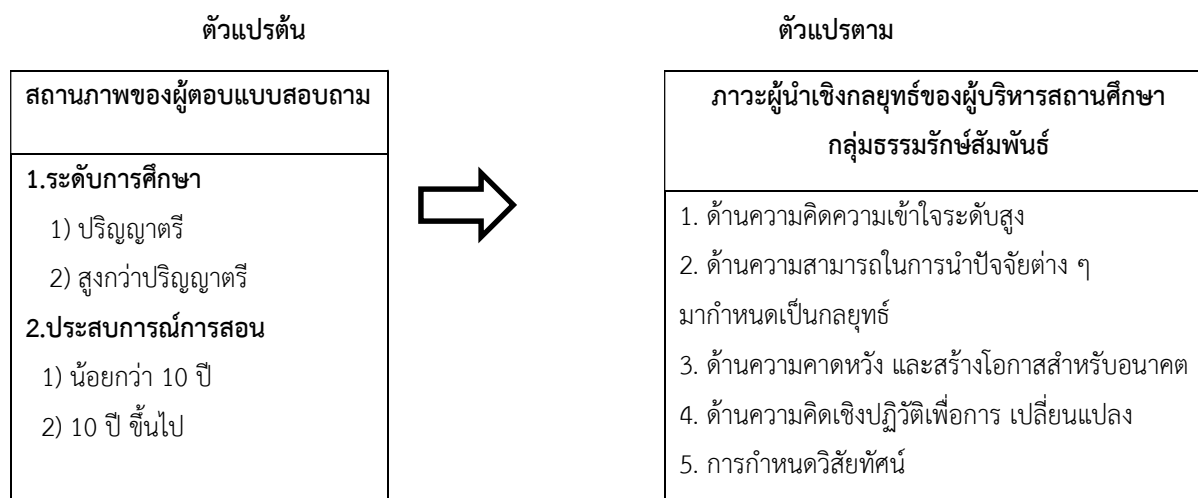
ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีผลต่อการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ในการเพิ่ม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน

จากผลสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อบริหารสถานศึกษาที่ ต้องการพัฒนสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และประสบความสำเร็จไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ตามการประเมินของ ชำราชากร ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สามารถนำ ผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนา สถานศึกษา ในสังกัด ตลอดจนการปรับปรุง การบริหารงานของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ สถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัสมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัสมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 103 คน จาก 8 โรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ของ ดูบริน (DuBrin, 1998) ดังนี้

- 1) ความคิดความเข้าใจระดับสูง
- 2) ความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์
- 3) ความคาดหวัง และสร้างโอกาสสำหรับอนาคต
- 4) ความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง
- 5) การกำหนดวิสัยทัศน์

3. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 1) ระดับการศึกษา ได้แก่
 - (1) ปริญญาตรี
 - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์การสอน ได้แก่
 - (1) น้อยกว่า 10 ปี
 - (2) 10 ปี ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนธรรมรักษสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ประกอบด้วย

- 1) ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง
- 2) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ กำหนดเป็นกลยุทธ์
- 3) ด้านความคาดหวัง และสร้างโอกาสสำหรับอนาคต
- 4) ด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง
- 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

4. เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

4.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิด ความเข้าใจในระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่าง ๆ มา กำหนดเป็นกลยุทธ์ ด้านความคาดหวัง และสร้างโอกาส สำหรับอนาคต ด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อ การเปลี่ยนแปลง และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 35 ข้อ โดยมีเกณฑ์ การให้ค่าน้ำหนักของคะแนนดังนี้

5 คะแนนหมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มากที่สุด
4 คะแนนหมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาก
3 คะแนนหมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ปานกลาง
2 คะแนนหมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์น้อย
1 คะแนนหมายถึง	มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์น้อยที่สุด

4.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ แล้วกำหนดเป็น กรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) สร้างแบบสอบถามโดยใช้กรอบแนวคิด นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ทำการ ปรับปรุงแก้ไขตามที่ อาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำ เพื่อนำไปหาคุณภาพของแบบสอบถามต่อไป

3) หาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และหาความ เชื่อมั่นของ แบบสอบถาม

4) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ ต้องการศึกษ (The Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดค่า IOC ที่ ยอมรับได้ตั้งแต่ .5 ขึ้นไปนำไปใช้ในแบบสอบถาม และได้ค่า IOC ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00

5) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach โดยกำหนดค่าความ เชื่อมั่นที่ยอมรับได้ตั้งแต่ .7 ขึ้นไป และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

ความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

IOC และค่าความเชื่อมั่น

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบค่าที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

1. ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$)

2. เปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน สรุปผลได้ดังนี้

1) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

2) ครูที่มีระดับประสบการณ์การสอนต่างกันมีการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษ์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามประเมินของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านความสามารถในการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดเป็นกลยุทธ์ อยู่ลำดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง ด้านความคาดหวัง และสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านความคิดเชิงปฏิกิริยาเพื่อการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่ต้องการในอนาคตและให้การ สนับสนุนโดยครูมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาตอบสนอง ความต้องการของผู้ปกครองและนักเรียน ด้วยความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนงานและโครงการของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารโรงเรียน สามารถดำเนินงานตาม

เป้าหมายของ การจัดการศึกษา ขับเคลื่อนโรงเรียนให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศตาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Johnson, et all. (2003) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนา องค์กร พบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นผู้ที่มองเห็นการ เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยข้อมูลในการออกแบบองค์กรผ่าน กลยุทธ์ในการวิเคราะห์และการวางแผนกลยุทธ์นอกจากนี้แล้วจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์ที่ จัดมาหานั้นเป็นรูปแบบที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานของประสบการณ์ส่วนบุคคลและการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรเป็นผลกระทบมาจากความเป็นมาขององค์กรและ วัฒนธรรมของ องค์กรในอดีต ดังนั้น บทบาทด้านความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำเชิงกลยุทธ์คือ การมีวิสัยทัศน์ การกิจและจุดประสงค์ที่ชัดเจน อันนำไปสู่การกำหนดส่วนอื่นๆในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพราะความมี เอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้ นำไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์องค์กร สอดคล้องกับผลงานวิจัย

ณัฐนันท์ทร เอี่ยมแทน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศ โรงเรียนสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่า มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้การระบุกลยุทธ์ที่มี อนาคตไกล การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว และการจัดลำดับความสำคัญ การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือกกลยุทธ์ การประเมิน ความจำเป็นใน การเปลี่ยนแปลงด้านกลยุทธ์การประเมินจุดอ่อนจุดแข็งในปัจจุบัน การกำหนดสมรรถนะหลัก และการ ประเมินผลของกลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ 2. บรรยากาศ โรงเรียนสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความ เติบโตทางวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง ความเคารพ การปรับปรุงสถานศึกษา ความไว้วางใจ ความ สามัคคีความเอื้ออาทรต่อกัน การมี ขวัญสูงและการมีโอกาสนในการทำงาน 3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศ โรงเรียนสังกัด เทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงระบบ โดยรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งมีความสามารถในการคิดเชิงมโนภาพในการซึมซับและการรับรู้แนวโน้มของ สิ่งต่างๆจำนวนมากได้อย่างมีเหตุผลและมีความสามารถในการสรุปข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ตลอดจน สามารถประมวลข้อมูลต่างๆ และผลที่เข้าใจตามมาสำหรับองค์กรที่มีปฏิกริยากับสภาพแวดล้อมนี้ เรียกว่า การ คิดเชิงระบบ เป็นความสามารถในการบริหารธุรกิจให้ฝ่ายต่างๆได้ ทำงานร่วมกันเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน สนับสนุนแนวคิดของ DuBrin (2004) ที่กล่าวว่า การคิดเชิงกลยุทธ์ นั้นต้องอาศัยทักษะด้านความรู้สึนึกคิด และความ เข้าใจระดับสูงเป็น วิธีคิดเชิงระบบแบบองค์รวมที่มี ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ในการ บริหารงานให้ฝ่ายต่างๆทำงาน ร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน

2) ด้านการนำปัจจัยต่างๆมากำหนดกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถาน บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล เพื่อให้ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด จำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่ง อาศัยสารสนเทศต่างๆ เพื่อการตัดสินใจ ติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อคาดคะเนหรือ พยากรณ์และกำหนดกลยุทธ์ต่างๆได้ สอดคล้องกับแนวคิด DuBrin (2004) ที่กล่าวว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถกำหนดอนาคตได้ การทำงานต้องเป็นลักษณะของประชาธิปไตย ทำงานร่วมกันเพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ

3) ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามีภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทักษะการคาดคะเน

อนาคตจากคำกล่าวที่ว่า การมองอนาคตอย่างทะลุปรุโปร่งเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลว ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับอนาคตเป็นการคาดคะเนอย่างแม่นยำเกี่ยวกับบรรณนิยและความต้องการของผู้รับบริการ ตลอดจนเป็นการคาดคะเนทักษะต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับองค์การในอนาคต สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Henry & teryl (2016) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ภายใน โรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์สร้างขึ้นจาก คุณลักษณะและการกระทำที่ครอบคลุมการ ดำเนินการตามรูปแบบการเป็นผู้นำที่ ประสบความสำเร็จทั้งหมดในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนจะ ชี้นำผู้นำโรงเรียนผ่านกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตและวางแผนสำหรับพวกเขา และสังเกตว่าแผนจะต้องยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการวางแผน และการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต้อง ได้รับคำแนะนำจากวิสัยทัศน์ที่เข้มแข็งของโรงเรียน เพื่อกำหนดว่าครูใน โรงเรียนรับรู้ความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างไร การสำรวจได้ดำเนินการกับผู้สมัคร 30 คนในการบริหาร โรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ว่าผู้นำโรงเรียนของเราจำเป็นต้องทำงานมากขึ้นเพื่อ สื่อสารวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษามี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สถานศึกษามีการใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อหาเทคนิคและวิธีการที่แปลกใหม่ เพื่อปรับแนวคิด เชิงกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริหารที่ทันสมัย ตลอดจนการคิดนอก กรอบเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนางาน ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วิราพร ติบุญมี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของ โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด เทศบาลนครขอนแก่นมี ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกรายการ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการ กำหนดกลยุทธ์ ด้านการควบคุมและ ประเมินกลยุทธ์ ด้านวัฒนธรรมขององค์การ และด้านการกำหนด ทิศทางขององค์การ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี ยา จ่านงยา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรอยู่ในระดับมาก

5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการคิดและ การให้การสนับสนุนโดยครูมีส่วนร่วม การถามสิ่งที่ดีและบริการที่ดีที่สุด การกำหนดรูปแบบของ ข้อเสนอแนะแบบไม่เจาะจง การสร้างความคิดโดยการ ใช้คำถาม การกำหนดเป้าหมายที่มีลักษณะ กว้างๆ และการกำหนดสภาพของสถานศึกษาที่ต้องการจะเป็นในอนาคต ร่วมกัน สอดคล้องกับ แนวคิดของ Reland & Hitt (1999) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การมุ่งมั่นต่อวัตถุประสงค์และวิสัยทัศน์ (Determining the Firm's Purpose or Vision) ผู้นำต้องทำงานร่วมกับบุคคลต่างๆ เพื่อร่วมกันคิด วัตถุประสงค์หรือวิสัยทัศน์ใดต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การเปรียบเทียบการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัสมัพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ การสอนตามการประเมินของครู พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การบริหารที่เน้น การมีส่วนร่วมของครูและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้อเพื่อ มีเมตตาแก่กันและกัน ตลอดจนให้ชุมชน และผู้ปกครอง ภูมิ ปัญญา ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนตลอดจนการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี ในการบริหารงานและสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษาซึ่งส่งผลให้ครูเข้าใจและมีมุมมองตรงกันในการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนธรรมรักษัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง ผู้บริหารควรส่งเสริมการคิดเชิงมีโนภาพ ซึ่งจำแนก องค์ประกอบของข้อมูล และรับรู้แนวโน้มของสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล การกระตุ้น ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และควรนำความรู้ใหม่มาพัฒนาองค์กร และสร้างแรงจูงใจ ให้นำความรู้ไปพัฒนาให้องค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ด้านการนำปัจจัยต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารควรกำหนดอนาคตและมีสมมติฐานสูงในการทำงาน มุ่งใช้ความสามารถในการนำความรู้และข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ในสถานศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาได้ และควรกำหนดข้อมูลจากการบริหารงาน ควรทำผลการประเมินและปัญหาของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาเพื่อทำผ่านในปีต่อไป

ด้านความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ผู้บริหารควรใช้ทักษะการคาดคะเนและมองอนาคตอย่างทะลุปรุโปร่งเพื่อผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตาม เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน และควรวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในช่วงปีที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหามา พัฒนาสถานศึกษา ควรมองถึงความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาของตนเองอยู่เสมอ

ด้านความคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความกล้าทำในสถานการณ์หรือสภาพที่เป็นอยู่โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของผู้รับบริการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดสภาพของสถานศึกษาของพื้นที่ที่ ผู้รับบริการต้องการในอนาคตและส่งเสริม สนับสนุน ความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและครู โดยการสร้างความคิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้วิสัยทัศน์อันกว้างไกล และควรกำหนดเป้าหมายร่วมกันพัฒนา สถานศึกษาและการบริการด้านการศึกษาที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรรณารักษ์ พุฒชงค์. (2560), ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต), ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- กล้าศักดิ์ จิตต์สงวน, ปิยพงษ์ สุเมตติกุล, และไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2557). รูปแบบการพัฒนาภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีส เทิร์นเอเชีย, 4(1), 201-211
- เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- คชาภรณ์ เสริมศรี. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 37(4), 25-33.

- คมกฤษ พรหมฉิน. (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต), จันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- จรรยา เคหา. (2554), **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), เพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- จันทร์ทิพย์ จามิตร, โสภณ เพ็ชรพวง, และบรรจง เจริญสุข (2562), การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี, **วารสารนาครบุตร ปรีทธรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. 11(2), 10-19.
- จิราพร ไพโรเขต. (2557). การศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลใน สหวิทยาเขตเสรีไทย, **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 9(3), 98-109.
- ชนัญ พรหมศรี (2560). การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน **สามจังหวัดชายแดนภาคใต้** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎี บัณฑิต), สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ชาฟิยะ แอห์ลิ่ง. (2561), **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต), สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ณัฐธัญญา สังข์ศิลป์เลิศ และศรุตพิงค์ ภูวัชรวรานนท์. (2564), ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา**. 3(1). 56-83.
- ณัฐนันท์ธร เอี่ยมแทน. (2559), **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5.** (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนภูมิ งามเจริญ และสมศักดิ์ สุภีรักษ์. (2553). ปัจจัยการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนโรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด นครสวรรค์, **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 5(12), 183-199.
- ธัญรดี วิชาจารย์. (2564), **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี** (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
- นลินี ณ นคร รักธรรม. (2565), **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในองค์การ.** วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์ 24(2). 171-180.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**, กรุงเทพฯ: ทริปปเบิล กรุ๊ป
- นวลจันทร์ จันทนพ. (2559), **การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา), จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ปนัดดา วรกานต์ทิ้วถ์. (2555). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต), กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ปรีดีนุกูล สมปรารถนา. (2564), **คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership)**, ค้น เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.popticles.com/business/strategicleadership-characteristics/>.

- พลนวัติ ศรีสูงเนิน และจักรกฤษณ์ โปตาพล. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารวิจัยศรีล้าน ช้าง, 2(7), 37-51.
- พระครูสุตวรธรรมกิจ. (2561), ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์
- มนสิชา ธรรมรักษ์. (2561), ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- มันทนา กองเงิน. (2555). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2(2), 201-209.
- เยาวรินทร์ ยัมรอด. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต), นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- รุ่งโรจน์ ธรรมอัน และอินทร์ จันท์เจริญ (2558), ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย, วารสารวิชาการฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 222-230.
- วรารักษ์ หนึ่งโชคชัย. (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู ในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา), ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วันวิสาข์ ทองตง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), เลย: สถาบันราชภัฏเลย
- วาทีศย์ ตั้งพิเลิศ, พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา, และธนิษฐา ญ สุนทร. (2563), องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญภาคเหนือ, วารสารเซนต์ จอห์น. 23(32). 66-86
- วารุณี กิ่งหนึ่ง. (2559), สมรรถนะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต), นครปฐมมหาวิทยาลัยคริสเตียน
- วิเชียร วิทยอดม. (2553). ภาวะผู้นำ (ฉบับก้าวหน้ายุค), กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์
- วิราพร ดีบุญมี. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา), -ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศิริเพ็ญ สุกุลสิทธิ์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต), ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ณัฐณิชา สังข์ศิลป์เลิศ และศรุตพิงศ์ ภูวพัชรวานนท์. (2564), ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลา, 3(1), 56-83.
- สุพล พรเพ็ญ. (2562). การบริหารงานวิชาการกับคุณ ภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนใต้, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 10(2). 452-467.
- Andrew, DuBrin J. (1998). *Leadership: Researching Findings, Practice, and Skills*. Boston: Houghton.

- Chen, Peiying. (2008). **Strategic Leadership and School Reform in Taiwan**, School Effectiveness and School Improvement 19(3). 293-318.
- Gary, Yukl. (2006). **Leadership in Organization**. 5 th ed. New York: Courier Stoughton.
- Johnson, G. and Scholes. K. (2003). **Exploring Corporate Strategy, Texts and Cases**. 5th ed. Hemel Hempstead: Pretice Hal.
- Lisa, Larson. (2012). **Evaluating Minnesota's School Principals**. Retrieved August 17, 2023, From <https://www.house.mn.gov/hrd/pubs/ss/ssprineval.pdf>.
- Williams, Henry S. and Johnson, Teryl L. (2013). **Strategic Leadership in Schools**. Education, 133(3), 350-355